

Aan de gemeenteraad

datum 4 juli 2023
behandeld door J.K. de Jong
ons kenmerk 2023-0091360
telefoonnummer 078 770 6259
onderwerp Reactie op wensen,
bedenkingen, vragen en
opmerkingen m.b.t.
bestuursvereenkomst
opvang Poldermolen 8

Geachte heer/mevrouw,

Op 7 en 20 juni ontving u raadsinformatiebrieven over het openen van een tijdelijke opvanglocatie voor vluchtelingen op de locatie Poldermolen 8 (voormalig politiebureau). Om deze voorziening mogelijk te maken, heeft het college op 20 juni definitief besloten een bestuursvereenkomst te sluiten tussen gemeente en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA).

In de periode van 7 tot en met 13 juni is uw raad in gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken over deze bestuursvereenkomst. Van die mogelijkheid is door meerdere fracties gebruik gemaakt. In de raadsinformatiebrief van 20 juni bent u geïnformeerd over het definitieve collegebesluit en is een eerste reactie gegeven op de ingebrachte wensen en bedenkingen. Zoals daarin is aangekondigd, ontvangt u hierbij de tweede raadsinformatiebrief waarin specifiek wordt ingegaan op alle ingebrachte wensen, bedenkingen, vragen en opmerkingen.

	Wens, bedenking, vraag	Reactie college
1	Gezien het feit dat het gebouw voor opvang aan de rand van een woonwijk grenst, is het niet gewenst dat in één keer tientallen asielzoekers gehuisvest worden. De wijken rondom Poldermolen 8 moeten de tijd hebben om te wennen aan zo'n 85 extra medebewoners.	Er is landelijk een grote opgave om asielzoekers en statushouders te huisvesten. De reguliere asielzoekerscentra (azc's) zitten overvol, terwijl de instroom van asielzoekers doorgaat en de uitstroom naar woningen door de krapte op de woningmarkt stagneert. Elke nieuwe locatie die het Centraal Orgaan opvang vluchtelingen (COA) beschikbaar krijgt, wordt daarom zo snel mogelijk maximaal benut.
2	In andere gemeenten is gebleken dat het verstandig is om de asielzoekers te wijzen op bepaalde cultuurverschillen. Het COA heeft daar nu veel ervaring mee en kan dus vooraf hiermee rekening houden. Naast de genoemde huisregels die gehanteerd worden, moet er ook aandacht zijn voor hoe je je gedraagt in een woonwijk. Bijvoorbeeld dat voortuinen niet tot de openbare ruimte behoren en daarom niet door iedereen als recreatieplek benut kunnen worden. In gemeenten die al langer asielzoekers vestigen, is dit vaak een probleem gebleken	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA. In de inrichtingsfase worden afspraken gemaakt over leefbaarheid en veiligheid rond de opvanglocatie en de manier waarop die gemonitord gaan worden. Uitgebreide informatie over veiligheid op een opvangcentrum is te vinden op de website van het COA: https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs en https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen .

3	Wees transparant naar de omwonenden. Zorg dat deze weten hoe een dag voor een asielzoeker eruit ziet. Welke dagbesteding er is (ook voor de niet-leerplichtigen).	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA Zowel het college als het COA hechten veel waarde aan een goede en transparante communicatie met omwonenden. Onder andere wordt een klankbordgroep ingericht. Daarin kan ook de dagbesteding aan bod komen. Daarnaast zet het COA vaak ook andere instrumenten in als een nieuwsbrief en sociale media. Het COA organiseert altijd een inloop voor pers, voor de raad en omwonenden, voordat de bewoners erin trekken. En op burendag nodigt het COA de omwonenden uit om op de locaties samen burendag te vieren en een kijkje te nemen. Voor de inwoners van Papendrecht is ook informatie te vinden op de gemeentelijke website: Papendrecht.nl/asielopvang
4	Organiseer regelmatig activiteiten waarbij inwoners en asielzoekers samen aan de slag gaan.	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA. De toekomstige locatiemanager maakt in samenwerking met de gemeente en lokale partners een programma op basis waarvan de activiteiten in de opvanglocatie direct na de opening kunnen starten. Vluchtelingenwerk, bewoners, lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties worden hierbij betrokken.
5	In een andere gemeente klaagden asielzoekers dat ze niet 's nachts naar buiten mochten. Het beleid zal zo moeten zijn dat er sprake is van openingstijden en sluitingstijden.	De bewoners mogen dagelijks 24 uur in en uit lopen. Er is geen wettelijke basis voor het hanteren van opening- en sluitingstijden.
6	Wees transparant naar de inwoners in het geval van overlast/incidenten/klachten. Veeg niets onder het tapijt; bagatelliseer niets. Benoem problemen en maak duidelijk hoe deze opgelost zijn	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA. Onmiskenbaar heeft de opening van opvanglocaties impact op de samenleving. Het college vindt het daarom, net als u, van belang inwoners, bedrijven en instellingen vroeg te betrekken en helder met hen te communiceren. In de eerste lijn doen we dat in gesprek met inwoners. Bijvoorbeeld tijdens een omwonenden-overleg of één op één bij vragen of signalen van inwoners. Bij veelgestelde vragen of zorgen, publiceren we deze, voorzien van een antwoord, op de vraag-antwoord pagina op Papendrecht/asielopvang.

		In de beheerfase ligt de eerste verantwoordelijkheid voor de locatie bij het COA. Het college vindt het belangrijk ook in deze fase actief te investeren in de betrokkenheid van de omgeving en te monitoren hoe e.e.a. verloopt, zodat waar nodig bijgestuurd kan worden. Dat gebeurt vooral in het omwonendenoverleg. COA, gemeente en politie komen regelmatig bij elkaar om incidenten, meldingen en klachten te bespreken. Uiteraard neemt deze veiligheidsdriehoek daarbij de privacyregels in acht, zoals dat ook voor onze andere inwoners geldt.
7	Artikel 4.4: Verlenging lijkt niet wenselijk; het is immers een bouwlocatie en om die periode dat er toch nog niet wordt gebouwd te overbruggen: akkoord, maar niet als de bouwplannen hierdoor vertraging gaan oplopen. Mocht er tegen die tijd nog geen concreet bouwplan zijn, kan alsnog worden bekeken om af te wijken van de overeenkomst, maar zitten we er niet aan vast.	Ook het college vindt het belangrijk dat opvanglocaties geen remmende werking hebben op ruimtelijke ontwikkelingen. De bestuursovereenkomst die nu wordt aangegaan, biedt hiervoor voldoende garanties. Het college ziet daarom geen aanleiding de overeenkomst op dit artikel aan te passen. De overeenkomst wordt voor een relatief korte periode van 1,5 jaar aangegaan. Er is de mogelijkheid de overeenkomst te verlengen, mocht dit door het COA gevraagd worden. Dat verzoek wegen we dan opnieuw af, onder andere tegen de vraag of het nieuwbouwplan hier niet door vertraagt. Over eventuele verlengingen wordt uw raad minimaal 3 maanden voor einde van de huurtermijn van 1,5 jaar op de hoogte gebracht.
8	Artikel 5.5.: Dit is - ondanks de dreiging van beëindigen overeenkomst – niet 'stevig' genoeg. Liever iets in dit artikel als: Het COA communiceert vooraf heel duidelijk met de tijdelijke bewoners wat de consequenties zijn bij wangedrag of incidenten en dat het dus in hun eigen belang is om zich goed te gedragen. Gevolgd door de huidige tekst.	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA. Om opvanglocaties veilig en leefbaar te houden, heeft het COA huisregels die asielzoekers op alle locaties moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA passende maatregelen. Strafbare feiten meldt het COA altijd bij de politie. Indien incidenten binnen de opvanglocaties gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde wordt door het COA in eerste instantie de politie geïnformeerd en indien nodig de burgemeester De gemeente blijft gedurende de hele huurperiode in nauw contact met het COA over het beheer van de opvanglocatie. Waar nodig wordt bijgestuurd. Bij urgente en onoplosbare problemen met betrekking tot de veiligheidssituatie heeft de gemeente de mogelijkheid de bestuursovereenkomst op te zeggen, op grond van artikel 4 lid 5.

9	De omwonenden waren weer niet daverend enthousiast over de communicatie. Wat misschien als argument zou kunnen worden gebruikt: Op deze manier is het pand in ieder geval 'bewoond', wat voorkomt dat er brand wordt gesticht	Het college en het COA hechten veel waarde aan een goede en transparante communicatie met omwonenden. Dit nemen we ook mee in de werkafspraken met het COA. Leerpunten nemen we daarin graag mee. Een van de redenen om de locatie van het voormalig politiebureau te kiezen als opvanglocatie, is inderdaad te voorkomen dat er langdurig leegstand is en daarmee risico op verloedering en molest.
10	Bij de wensen-en-bedenkingen-procedure inzake de Seringenstraat (COA-locatie voor minderjarigen) werd eerst een wensen-en-bedenkingen-procedure georganiseerd, daarna een definitief besluit genomen en daarna pas gecommuniceerd naar omwonenden. Nu is er reeds gecommuniceerd naar omwonenden en de inwoners en wordt pas daarna een wensen-en-bedenkingen-procedure gehouden. Waarom is daarvoor gekozen?	Door veranderende wetgeving per 1 april 2023 m.b.t. verzoek tot geheimhouding door de raad, is dit niet meer mogelijk. Om te voorkomen dat informatie eerder openbaar wordt, dan dat de bewoners geïnformeerd zijn, is ervoor gekozen om raad en omwonenden gelijktijdig te informeren.
11	Is het mogelijk om met COA afspraken te maken over bewoners die een verblijfsvergunning hebben, zodat deze vervolgens ook in Papendrecht zullen worden gehuisvest?	De koppeling van statushouders aan gemeenten gebeurt door regievoerders van het COA op basis van zachte en harde criteria. Plaatsing vanuit de opvang aan de Poldermolen kan zowel buiten als binnen de gemeente Papendrecht plaatsvinden. De gemeente heeft hierop geen invloed.
12	Hoe vaak ontvangt de gemeente deze informatie en wat wordt er met deze informatie gedaan? (Artikel 3, lid 4)	Artikel 3 van de bestuursovereenkomst gaat over het aantal asielzoekers dat wordt opgevangen en de samenstelling van de groep. In lid 4 van dit artikel is benoemd dat het COA desgevraagd aan het college informatie verstrekt over het aantal asielzoekers en de samenstelling. In welke frequentie de gemeente deze informatie ontvangt, wordt afgesproken in de werkafspraken die de gemeente met het COA maakt. De gemeente kan deze informatie benutten om bijvoorbeeld aan de zorgtaken en de onderwijsbehoefte te kunnen voldoen.
13	Worden er ook minderjarige vreemdelingen op de locatie aan de Poldermolen opgevangen? Zo ja, hoe is hun onderwijs geregeld?	Het is niet uit te sluiten dat een deel van de bewoners minderjarig zullen zijn. Dat zijn dan kinderen die met hun familie samen reizen. Er worden in de Poldermolen geen alleenstaande minderjarige vreemdelingen gehuisvest (AMV'ers). Indien in de Poldermolen families met minderjarige kinderen komen opgevangen, zoeken we een passende oplossing waarbij de Internationale Schakel Klas (ISK) in Papendrecht een van de opties is.

		Papendrecht beschikt op dit moment over een eigen ISK locatie voor voortgezet onderwijs aan de Schoorweg te Papendrecht. Daar genieten de bewoners van de AMV-locatie nu onderwijs genieten. De ISK klas voor het basisonderwijs bevindt zich in de Anne Frankschool.
14	Waarom geldt er een opzegtermijn van tenminste 6 maanden het COA wil overgaan tot tussentijdse opzegging?	Indien de opvangbehoefte binnen Nederland afneemt, zal het COA capaciteit willen afschalen. De periode van minimaal 6 maanden is nodig om de afbouw van de locatie zorgvuldig plaats te laten vinden, in afstemming met gemeente, de eigenaar van het pand en andere betrokkenen.
15	Waarom is niet geregeld dat de gemeente Papendrecht de overeenkomst ook tussentijds zou kunnen opzeggen (slechts bij ernstige ongeregelheden)?	Bij urgente en onoplosbare problemen met betrekking tot de veiligheidssituatie heeft de gemeente altijd de mogelijkheid om de bestuurs-overeenkomst op te zeggen op grond van artikel 4 lid 5. (zie ook antwoord bij vraag 8)
16	Waarom is er niet gekozen voor een eventuele vaste verlengingstermijn, in plaats van een nader overeen te komen termijn?	Verlenging van de overeenkomst is afhankelijk van de voortgang van de bouwplannen én van de ontwikkelingen in de (inter)nationale vluchtelingenketen. Dit is van tevoren niet in te schatten. Daarom is in de overeenkomst vastgelegd dat dit 3 maanden voor het einde van de overeenkomst wordt bepaald.
17	Waarom geldt voor tussentijdse opzegging een termijn van tenminste 6 maanden en voor eventuele verlenging een termijn van tenminste 3 maanden?	Dit betreft een standaard bepaling in de overeenkomsten van het COA. Een tussentijdse opzegging is in feite ongepland. Intentie van het COA is over het algemeen de geplande termijn uit te dienen. Vanwege dit ongeplande karakter is daarom meer tijd nodig om de locatie af te bouwen en bewoners te herplaatsen, dan wanneer de locatie tegen het einde van de termijn loopt. Het COA heeft hier dan al op kunnen anticiperen.
18	Op welke wijze wordt de buurt betrokken bij de activiteiten bij en rondom de opvanglocatie?	Dit nemen we mee in de werkafspraken met het COA. De toekomstige locatiemanager maakt voor de bewoners een activiteitenprogramma. Hiermee wordt al in de aanloopfase een start gemaakt, zodat de activiteiten direct na de opening kunnen starten. Het COA vormt dit activiteitenprogramma in samenwerking met de buurt, lokale partners en de gemeente. Lokale partners zijn bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, (sport)verenigingen en lokale ondernemers. (zie ook antwoord bij vraag 4)

19	Kunt u de raad t.z.t. actief informeren over de gemaakte werkafspraken voor de locatie Poldermolen?	Zodra de werkafspraken definitief zijn, worden deze met uw raad gedeeld via een raadsinformatiebrief.
20	Welke andere gebouwen aan de Poldermolen heeft het college op het oog voor de opvang van Oekraïners?	De panden die het college op het oog heeft is Poldermolen 10-18. Deze liggen direct naast het voormalige politiebureau. Het college heeft op 4 juli besloten voor deze panden een tijdelijke huurovereenkomst aan te gaan.
21	In hoeverre lukt het nog om te voldoen aan de landelijke opgave binnen de op 13 september vastgestelde uitgangspunten? Staan deze uitgangspunten onder druk?	Alle initiatieven voor de opvang van vluchtelingen toetsen we aan de vastgestelde uitgangspunten. De locaties waarover in de afgelopen periode is besloten, voldoen aan die uitgangspunten. Op basis van de huidige verwachtingen van de rijksoverheid omtrent het aantal benodigde opvangplekken, staan deze uitgangspunten op dit moment nog niet onder druk. Zie ook de beantwoording bij vraag 28
22	De vluchtelingenproblematiek ontstaat buiten Nederland omdat landen waar vluchtelingen vandaan komen kennelijk hun zaken niet op orde hebben.	De vluchtelingenproblematiek is complex en de oorzaken waarom mensen vluchten zijn divers. Eind 2022 waren wereldwijd 108,4 miljoen mensen ontheemd als gevolg van vervolging, conflicten, geweld, mensenrechtenschendingen en gebeurtenissen die de openbare orde ernstig verstoorden. (Bron: UNHCR) Tachtig procent van de mensen die wereldwijd op de vlucht zijn, bevindt zich in landen of gebieden die kampen met acute voedselonzekeerheid en ondervoeding. Veel van die landen hebben te maken met klimaat- en natuurrampen (Bron: COA/meerjarenstrategie 2020-2025) Voor een inschatting van ontwikkelingen in landen van herkomst die het meest relevant zijn voor Nederland en ontwikkelingen in Europa wordt verwezen naar de migratieradar. Deze wordt periodiek onder leiding van de IND opgesteld.
23	De vraag is telkens in hoeverre Nederland, en in afgeleide vorm een gemeente als Papendrecht, moet opdraaien voor de problemen die door andere landen worden veroorzaakt. Is er sprake van een te verdedigen evenwicht en staat de vluchtelingenopvang in de gemeente in verhouding tot de totale vluchtelingenopgave?	Dit is een vraagstuk voor de landelijke politiek.
24	We onderscheiden statushouders, dat zijn asielzoekers die na onderzoek door de Nederlandse autoriteiten een verblijfsstatus hebben ontvangen: deze mensen worden ieder jaar door de gemeente opgevangen	Asielzoekers worden statushouders (of vergunninghouders) zodra ze een verblijfsvergunning krijgen. Ze gaan dan deel uitmaken van de Nederlandse samenleving.

		Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) koppelt deze vergunninghouders aan gemeenten. Gemeenten moeten statushouders passende woonruimte aanbieden. Gemeenten beslissen zelf over wat voor soort woning ze aanbieden. Vaak wordt een beroep gedaan op sociale huurwoningen van woningcorporaties. Een vergunninghouder mag ook zelf naar woonruimte zoeken.
25	Daarnaast zijn er mensen die gevlucht zijn uit oorlogsgebieden zoals de Oekraïne waarvoor uitzonderingsregels gelden.	Correct.
26	En er zijn alleenstaande minderjarige vluchtelingen en asielzoekers die gebruik moeten maken van (crisis) noodopvang.	Correct, waarbij aangetekend moet worden dat de crisishulp opvang formeel per 1 juli 2023 is komen te vervallen.
27	De vraag is: wat is de draagkracht voor Papendrecht? We spreken nu over 4 opvanglocaties met in totaal een capaciteit van 237 opvangplekken	De draagkracht van de Papendrechtse samenleving laat zich lastig kwantificeren. Het college weegt de draagkracht af aan de uitgangspunten die september 2023 zijn vastgesteld. Elk nieuw initiatief wordt daaraan gewogen. Wat betreft het aantal locaties is de verwachting dat het opvangschip aan de Anthony Fokkerkade eind dit jaar vertrekt. Daarmee neemt het aantal opvangplekken met 50 af. Daarnaast moet aangetekend worden dat de opvang van Oekraïners los staat van de opvang van asielzoekers.
28	Het College heeft in het raamwerk aangegeven wat de kaders bij de opvang van vluchtelingen zijn. Wij zien, gegeven de vluchtelingenopgave, spanning op de volgende onderdelen: a. Minimale impact op de gemeentefinanciën; b. Ontwikkelingen moeten niet remmend zijn voor geplande planologische ontwikkelingen; c. Goede communicatie met omwonenden; d. Ruimtelijke inpassing en passende omvang; e. Realisatie binnen korte termijn.	Op basis van de huidige verwachtingen van de rijksoverheid omtrent het aantal benodigde opvangplekken, zal er zeker druk op de uitgangspunten komen te staan. De locaties waarover in de afgelopen periode is besloten, voldoen aan die uitgangspunten.
29	Het College is voornemens een overeenkomst aan te gaan met het COA. Deze overeenkomst is geheim. Hierover kunnen we in het openbaar niks zeggen en dat gaan we ook niet doen.	Het college heeft de concept overeenkomst vertrouwelijk ter inzage gelegd. Na de definitieve besluitvorming in het college is de overeenkomst openbaar geworden.
30	Er wordt aan gehecht dat de gemeente in de communicatie naar de samenleving duidelijk aangeeft dat de gemeenteraad buiten spel staat bij de beslissing om Poldermolen 8 beschikbaar te stellen voor opvang van asielzoekers.	De gemeenteraad is omtrent dit besluit via een wens-en-bedenkingen-procedure in positie gebracht. Het college deelt de mening dan ook niet dat de raad hiermee buiten spel staat en zal dit dan ook niet naar de samenleving communiceren.

Tot slot

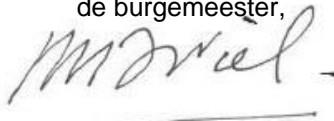
Het college wil langs deze weg nogmaals waardering uitspreken voor de praktische en constructieve wensen en bedenkingen die zijn geuit. Dit helpt een overeenkomst te sluiten die zo goed mogelijk de belangen van Papendrecht vertegenwoordigd. Het college kan zich voorstellen dat de beantwoording vragen bij oproept, of dat u behoefte hebt aan een nadere toelichting. Graag gaat het college hierover met u over in gesprek.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris,

J.M. Ansems

de burgemeester,

M.J.M. van Driel